

Henryk Bogacki

"Die unerwünschten Aufklärer : die Intellektuellen und die Kirche [Die theologische Interview 10]", Ingo Hermann, Karl Dieter Ulke, Düsseldorf 1970 : [recenzja]

Collectanea Theologica 41/1, 193

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rodzaju „reprystynizacja” nie jest możliwa. Wprawdzie Pismo św. może dostarczyć impulsów do nowych ujęć, lecz winny one uwzględniać treści wyrażone w dawnych sformułowaniach wiary.

Współczesna dyskusja dotyczy przede wszystkim „Jezusa historii” i zmartwychwstania. Dostarczyło ono uczniom nowego naświetlenia Jego życia i śmierci oraz pozwoliło rozpoznać im w Jezusie opieczanego Chrystusa. Zagadnienie wzajemnego stosunku „Jezusa historii” i „Chrystusa wiary” stanowi nadal centralny punkt współczesnych dyskusji chrystologicznych. Na tym tle Schnackenburg i Schierse omawiają „przedpaschalną” wiarę w Chrystusa, zlecenie udzielone przez Zmartwychwstałego, wzajemne relacje między „Ewangelią o Jezusie Chrystusie” a „Ewangelią Jezusa Chrystusa”, różne ujęcia chrystologiczne w Nowym Testamencie (Pawła, Jana, autora listu do Hebrajczyków, synoptyków), sens preegzystencji, synowstwo Boże, paruzję itp.

Ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa

Ingo Hermann antwortet Karl-Dieter Ulke: DIE UNERWÜNSCHTEN AUFKLÄRER. Die Intellektuellen und die Kirche, Düsseldorf 1970, Patmos-Verlag, s. 65 (Das theologische Interview 10).

Wywiad dotyczy sytuacji intelektualistów w Kościele. Niejednokrotnie obarcza się ich winą za niepokoje w Kościele, gdyż zamiast przybliżyć ludowi Bożemu nauczanie hierarchii kościelnej, rzekomo rozkładają Kościół. Istotnie intelektualista nie identyfikuje się całkowicie z Kościołem, ponieważ nie może aprobować wielu dostrzeganych w nim zjawisk. Przyjmuje więc postawę krytyczną, dąży do zmiany, poszukuje i proponuje nowe rozwiązania. Intelektualista angażuje się przeciw stosunkom istniejącym w Kościele. Ta postawa krytyczna nie stanowi uzurpacji, o ile posiada uzasadnienie. Jednak w praktyce odczuwa się ją często jako niesłuszną agresję i wymaga się, aby krytykujący podporządkowali się i dostosowali do sytuacji.

Rozmówcy stwierdzają — przede wszystkim na przykładzie N. R. F. lat sześćdziesiątych naszego stulecia — brak zainteresowania ze strony hierarchii kościelnej poglądami intelektualistów na temat Kościoła. Postawa ta zaznacza się już u proboszczów, którzy unikają intelektualistów. Poświadczenie są bowiem przeświadczeni o własnej niższości oraz obawiają się krytyki, której nie potrafiliby sprostać. Brak kontaktów z intelektualistami cechuje również wyższe sfery kościelne.

Kościół wykazuje skłonność usprawiedliwiania swego rzeczywistego kształtu i uznawania go za dobry, choć każdorazowo jest on wynikiem rozwoju historycznego. Często argumentacja powołuje się na opiekę Ducha Świętego nad Kościołem i tłumaczy, że faktyczne jego formy nie mogły bez niej powstać, a więc są dobre. Tymczasem uznane przez Vaticanum II pojęcie Kościoła jako pielgrzymującego ludu Bożego zwraca się przeciw takiej stabilizacji, a nawet afirmuje eksperymenty. Wędrowiec bowiem odbywający po raz pierwszy drogę zna wprawdzie kierunek marszu, lecz nie może przewidzieć zdarzeń i doświadczeń, jakie go czekają, a więc nie potrafi szczegółowo zaplanować swojej wędrowki i musi być przygotowanym na zmienne sytuacje. Akcentowanie pielgrzymującego charakteru Kościoła ułatwia dostrzeżenie elastyczności, jaka winna cechować Kościół.

Rozmówcy analizują wzajemne relacje między intelektualistami i Kościołem. Żywią nadzieję, że intelektualiści zyskają w Kościele prawo obywatelstwa, jeżeli Kościół sam podejmie funkcję krytyczną w stosunku do istniejącej rzeczywistości.

Ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa